

ks. Zbigniew Paweł Maciejewski

**Jak
w zwykłej parafii
poprowadzić
biblijną katechezę dzieci?**

Przy minimalnym zaangażowaniu księdza!

Opracowanie robocze

Nr 2

14 lipca 2022

Chętnie poznam twoje uwagi, pomysły, propozycje –
pisz, dzwoń śmiało, jak nie odbiorę, to oddzwonię.

kontakt

ks. Zbigniew Paweł Maciejewski

Fundacja Nasza Winnica

pl. Jana Pawła II 3,

06-120 Winnica

funawi.pl fundacjanaszawinnica.pl

zpm@natan.pl

tel. 501 231 895

Wstęp

Na samym początku wyjaśnię, że pisząc o „minimalnym zaangażowaniu księdza” nie chodzi mi tu o księży leniwych, ale raczej o takich, którzy zagonieni administracją i duszpasterstwem widzą potrzebę biblijnej formacji dzieci, chcą by miała ona jak najszerszy zasięg, nie mogą na to osobiście poświęcić dużo czasu i nie mają też wykształconych i przygotowanych kadr, by komuś to zlecić.

Jak to zrobić?

Przedstawię swoje plany z tym związane.

W Diecezji Płockiej tradycyjnym czasem przystępowania dzieci do Pierwszej Komunii jest klasa III. W Winnicy, w mojej parafii dzieci przygotowywane są, z dużym zaangażowaniem rodziców, przez program **„Z mamą i tatą do Pierwszej Komunii”**. [zobacz <https://funawi.pl/bkd1>] W ramach przygotowania do Uroczystości, w listopadzie, dzieci otrzymują wypisy z Ewangelii – książkę „Dobra Nowina dla dzieci” [zobacz <https://funawi.pl/bkd2>]. W oparciu o fragmenty z tych wypisów dzieci mają kilkanaście „religijnych rozmów” z rodzicami. Fragmenty tej książki znajdziecie na końcu tego opracowania, w aneksach.

Tę książkę chcę wykorzystać w klasie IV do rocznej, biblijnej, katechezy dzieci.

Gdy parafie nie realizują programu „Z mamą i tatą do Pierwszej Komunii” książka „Dobra Nowina dla dzieci” może stać się komunijną pamiątką. W ten sposób, po jednych kosztach, dzieci wyposażone są w podręczniki do katechezy parafialnej.

Gdy „Dobra Nowina...” nie jest elementem przygotowania do Komunii ani pamiątką Komunii powinna być zakupiona jako podręcznik. Czasem ciężar zakupu poniosą rodzice, czasem ten ciężar spadnie na parafię. Z myślą o tym przygotowano podwójne wydanie – w twardej i miękkiej oprawie. To ostatnie bardziej ekonomiczne.

Założenia biblijnej katechezy

Biblijna katecheza dzieci realizowana w parafii oparta jest o kilka założeń:

- Oparta będzie na Słowie Bożym – poznawanych i studiowanych fragmentach Ewangelii.
- Związana będzie z rytmem roku szkolnego – zaczynać się będzie z końcem września, początkiem października, kończyć zaś w połowie czerwca.
- Powiązana będzie, tam gdzie będzie to możliwe, z Bożym Narodzeniem i Wielkanocą.
- W perspektywie, po przygotowaniu odpowiednich pomocy, byłaby to katecheza kilkuletnia. Pierwszy rok opierałby się „Dobrej Nowinie dla dzieci”. Drugi rok opierałby się na specjalnie przygotowanej Ewangelii Marka. Trzeci rok na wszystkich Ewangeliach (względnie na Ewangelii Łukasza), także specjalnie przygotowanych. Późniejsze lata opierałyby się już na klasycznych wydaniach Pisma Świętego.
- Katecheza powinna zawierać próbę (nie zawsze się to uda) aktywizacji dorosłych przez dzieci. Chodzi o wciągnięcie dorosłych w pracę dzieci.
- Katecheza powinna być „samobieżna”, opierać się na samokształceniu dzieci, które otrzymywać będą zadania do wykonania – rozwinięcie tego za chwilę.
- Katecheza wykorzystywać będzie niedzielę – w niedzielę dzieci otrzymywać będą kolejne zadania. Tym samym będzie to wsparcie ich uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej.
- Rola księdza będzie ograniczona do inicjacji, przypomnień, zachęt, rozdaniu jakiś dyplomów ukończenia czy nagród, jeśli będzie na to parafię stać. Jeśli będzie coś więcej – dobrze, jeśli nie, to i tak wszystko toczyć się będzie samo.

Jak to będzie wyglądać w praktyce?

W Diecezji Płockiej, w klasie IV, dzieci przeżywają Odnowienie Przysiężeń Chrztu Świętego. Przygotowują się do tego zwykle przez comiesięczne spotkania w kościele. Kształt tych spotkań zależy od kreatywności, zdolności i chęci księdza. W każdym razie jest uroczystość i świadomość wśród wiernych, że trzeba się do niej jakoś przygotować.

Przez to mam przekonanie, że w zasadzie w całości wszystkie klasy IV wejdą w tę katechezę niejako z obowiązku.

Tam gdzie nie ma tej uroczystości bywają rocznice Pierwszej Komunii. Nie wiem czy z tej okazji istnieje jakiś parafialny program przygotowania, ale sam fakt można zapewne wykorzystać do promocji katechezy.

Będą też zapewne parafie, które nie będą miały czym się podeprzeć. Wtedy katecheza trafi do chętnych. W ten sposób ja zwracać się będę do moich klas V i może VI – zapraszając ich do udziału w katechezie.

W tej katechezie potrzebny jest jakiś akces – decyzja i zapisanie się. Zapisujemy podstawowe dane dziecka i zapewne jakiś kontakt do rodziców.

Zapewne potrzebna jest jakaś akcja informacyjno-promocyjna katechezy, kazania, spotkania, ulotki, informacje na stronie internetowej.

Przy zapisie dziecko otrzymuje skoroszyt do wpinania kolejnych materiałów. Już wpięte są tam wstępne informacje na temat katechezy czy choćby harmonogram otrzymywania kolejnych materiałów.

Ta katecheza będzie kosztować – drukowane pomoce dla dzieci oraz sam podręcznik „Dobra Nowina dla dzieci”.

„Dobra Nowina dla dzieci” kosztuje normalnie 36 zł (oprawa miękka 24 zł). Przy większych ilościach cena spada. Chciałbym stworzyć coś w rodzaju klubu parafii prowadzących tę katechezę. Dla nich cena, niezależnie od ilości egzemplarzy wynosiłaby 27 i 19 zł.

Pomoce dla dzieci – skoroszytowa okładka z wążami do wpinania kart oraz komplet 40 kartek (38 kart pracy + strona tytułowa i wstęp, instrukcja), kosztować będzie (wstępne wyceny) 10-12 zł.

Wydaje się, że rodzice, przynajmniej w jakiejś części, powinny w tych kosztach partycypować.

Jeśli zechcemy to możemy zrobić uroczystą inaugurację roku katechezy, z wręczeniem skoroszytów i jakiś drobnych prezentów – na przykład trójkolorowego długopisu, który przyda się do studiowania Biblii, do różnokolorowych zakreszeń.

(Taki trójkolorowy długopis mógłby mieć napis „Czytam Biblię”. Kosztowałby 2,50 zł. Można zlecić taką produkcję, ale czy byliby chętni?)

Co dzieje się dalej?

W kolejne niedziele dziecko w kościele podchodzi do naszego „stolika za ławkami”. Będzie tam segregator i wpięte w niego foliowe koszulki z naklejonymi nazwiskami dzieci. W koszulce znajdować się będzie kartka – karta pracy - do wpięcia w skoroszyt.

Na kartce znajdować się będą zadania do wykonania. Dziecko samodzielnie zabiera kartę do domu, koszulkę zostawia. Gdy w jakąś niedzielę będzie nieobecne kartka zostanie w koszulce, do której dołożona zostanie kolejna kartka.

Gdy w jakimś przypadku kartki w koszulce będą zalegać, może to być okazja do kontaktu z rodzicami, serdecznej rozmowy, zachęty. Czasem może to być przyjęcie rezygnacji z katechezy. I tak bywa.

Jeśli zechcemy to wsparciem katechezy mogłyby być sms-y wysyłane do rodziców, którzy wyrażą na to zgodę. Taki sms zawierałby krótki cytat z Biblii i przypomnienie.

Na przykład:

Jezus mówi: "Nikt nie ma większej Miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół" (J 15,13)

Kolejna katecheza w kościele – zapraszam.

proboszcz

Taką wysyłkę najlepiej zrobić przy użyciu sieciowych usług do masowej wysyłki sms-ów. Na przykład [<https://serwersms.pl/>] W swoim koncie zakładamy grupę odbiorców, wpisujemy lub wgrywamy numery telefonów, wpisujemy lub wklejamy tekst wiadomości i możemy zaplanować wysyłkę – na przykład sobota, godz. 19.00.

Zadania do wykonania dotyczą zawsze jednego z 38 tekstów. Zadaniem będzie odszukanie w „Dobrej Nowinie dla dzieci” i przeczytanie fragmentu biblijnego, wraz ze wstępem, niekiedy przeczytanie jakiegoś uzupełniającego tekstu w tej samej książce.

Następnie uzupełnienie sigli, podkreślanie różnymi kolorami różnych tekstów we fragmencie. Odpowiedzi na proste pytania dotyczące tekstu, rozwiązanie jakiejś łamigłówki.

Każde zadanie kończyć się będzie pewnym bardziej otwartym, egzystencjalnym i osobistym pytaniem, które może stanowić punkt wyjścia do głębszej osobistej refleksji oraz do rozmowy rodziców z dzieckiem.

Przy niektórych lekcjach zadaniem będzie zaznaczenie i podpisanie jakiś elementów geograficznych. W „Dobrej Nowinie...” mamy wymalowaną mapę Palestyny a na okładce skoroszytu (wewnątrz) będzie ona powtórzona w zarysie i bez podpisów – gotowa do uzupełnień i kolorowania.

Wykonane zadania można samodzielnie sprawdzić sięgając do przykładowych odpowiedzi zamieszczonych w internecie. Na stopce każdej karty pracy będzie link do strony z odpowiedziami.

Na zakończenie roku warto przewidzieć jakieś zakończenie, wręczenie dyplomów czy nagród. Znowu – jeśli nas będzie na to stać.

Jak to będzie wyglądać od zalecza?

Potrzeba parafii i proboszcza, który widzi w tym sens.

Potrzeba podręcznika – czyli „Dobrej Nowiny dla dzieci”.

Potrzeba okładek (skoroszytów) i materiałów. Przygotowane będą przez Fundację Nasza Winnica pakiety dla 5 dzieci – 5 skoroszytów, 5 informacji wstępnych, 5 kompletów po 38 kartek. Wszystkie materiały będą miały oczywiście dziurki do wpięcia.

Potrzeba zakupu odpowiedniej ilości pakietów, rozpakowanie, złożenie rodzajami i zadbanie o terminowe wkładanie do koszulek. Mogą to być na przykład obowiązki kościelnego.

Każdy rok będzie inny jeśli chodzi o wydawanie materiałów. Związane jest to z Wielkanocą. Chcąc skorelować katechezę z Wielkanocą potrzeba trochę pokombinować a wszystko zaplanować.

Wszystkie fragmenty biblijne z „Dobrej Nowiny...” można zebrać w cztery grupy: **„Prawdziwy Bóg”** - cuda Pana Jezusa, **„Prawdziwy człowiek”** - szczególnie fakt narodzin, to powinno być skorelowane z Bożym Narodzeniem, **„Zbawiciel”** - Męka, Śmierć i Zmartwychwstanie, to powinno być skorelowane z Wielkanocą, **„Nauczyciel”** - nauczania i przypowieści Jezusa, w części wypełnią czas między okresem Bożego Narodzenia a Wielkim Postem, w części czas po Wielkanocy.

Zatem potrzeba w każdej parafii, każdego roku, opracować harmonogram wykładania materiałów. Warto, jak powiedzieliśmy, skorelować fragmenty z grupy „Prawdziwy człowiek” z Adwentem i Bożym Narodzeniem oraz fragmenty „Zbawiciel” z Wielkanocą.

Zatem jako pierwszy proponujemy dział „Prawdziwy Bóg”. Potem „Prawdziwy Człowiek”. Potem zacznie się dział „Nauczyciel”, który będzie przerywany, by w okolicach Wielkanocy wszedł dział „Zbawca”. Na koniec dokańczamy dział „Nauczyciel”.

Oznacza to, że planując katechezę biblijną trzeba opracować swój własny kalendarz wydawania kart uwzględniający klucze i własne realia. Do układania kalendarza może się nam przydać kalendarz liturgiczny: <http://www.gcatholic.org/calendar/2022/General-F-pl.htm> – proszę uważać tylko na początek stycznia, nie ma tam polskiej specyfiki związanej z 6 stycznia.

Przykładowy kalendarz na rok 2022/23

W praktyce najlepiej zrobić sobie wykaz wszystkich niedziel od końca września lub początku października do czerwca. Potem „osadzić” fragmenty z działu „Prawdziwy Człowiek” i „Zbawiciel”. Przed „Prawdziwym człowiekiem” umieścić fragmenty „Prawdziwy Bóg”. To jednocześnie wyznaczy niedzielę rozpoczęcia całości. W pozostałe niedziele wyznaczamy fragmenty z działu „Nauczyciel”. Jeśli mamy po drodze więcej niedziel mogą być dwie, trzy niedziele bez kart pracy, ale warto to zaznaczyć w kalendarzu.

Ten kalendarz – rozpiskę można wydrukować i dać do każdego skoroszytu.

Rozkład jest przykładowy. Jeśli chcemy możemy go ułożyć inaczej – na przykład we Wniebowstąpienie dać kartę „38. Jezus wstępuje do nieba”. Możemy też sprawdzić jak dane perykopy występują w danym roku w lekcjonarzu i tam gdzie to możliwe wstawić odpowiednie fragmenty w odpowiednie niedziele.

- 2 października XXVII Niedziela Zwykła - **10. Cud w Kanie Galilejskiej**
- 9 października XXVIII Niedziela Zwykła - **11. Jezus uzdrawia niewidomego żebraka**
- 16 października XXIX Niedziela Zwykła - **12. Jezus uzdrawia paralityka i odpuszcza mu grzechy**
- 23 października XXX Niedziela Zwykła - **13. Jezus rozmnaża chleby**
- 30 października XXXI Niedziela Zwykła - **14. Jezus uzdrawia dziesięciu trędowatych**

- 6 listopada XXXII Niedziela Zwykła - **15. Wskrzeszenie Łazarza**
- 13 listopada XXXIII Niedziela Zwykła - **16. Uciszenie burzy na jeziorze**
- 20 listopada Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata - **25. Góra przemienienia**
- 27 listopada I Niedziela Adwentu - **1. Zwiastowanie**
- 4 grudnia II Niedziela Adwentu - **2. Narodzenie**
- 11 grudnia III Niedziela Adwentu - **3. Wizyta pasterzy**
- 18 grudnia IV Niedziela Adwentu - **4. Pokłon mędrców**
- 25 grudnia Narodzenie Pańskie **5. Ucieczka do Egiptu**
- 1 stycznia Świętej Bożej Rodzicielki Maryi - **6. Dwunastoletni Jezus w świątyni Jerozolimskiej**
- 8 stycznia Niedziela Chrztu Pańskiego - **7. Jan Chrzciciel i chrzest Pana Jezusa**
- 15 stycznia II Niedziela Zwykła - **8. Kuszenie na pustyni**
- 22 stycznia III Niedziela Zwykła - **9. Publiczne nauczanie i powołanie uczniów**
- 29 stycznia IV Niedziela Zwykła - **30. Sąd ostateczny**
- 5 lutego V Niedziela Zwykła - **18. Dzieci i młodzieniec**
- 12 lutego VI Niedziela Zwykła - **17. Jezus uczy dawania jałmużny i modlitwy "Ojcze nasz"**
- 19 lutego VII Niedziela Zwykła - **26. Wyrzucenie kupców ze świątyni**
- 26 lutego I Niedziela Wielkiego Postu - **31. Jezus wjeżdża na osiołku do Jerozolimy**
- 5 marca II Niedziela Wielkiego Postu - **32. Ostatnia Wieczerza**
- 12 marca III Niedziela Wielkiego Postu - **33. Jezus w ogrodzie oliwnym**

- 19 marca IV Niedziela Wielkiego Postu - **34. Piotr zapiera się Jezusa**
- 26 marca V Niedziela Wielkiego Postu - **35. Jezus przed Herodem i Piłatem**
- 2 kwietnia Niedziela Palmowa Męki Pańskiej - **36. Jezus ukrzyżowany i umiera**
- 9 kwietnia Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego - **37. Jezus zmartwychwstaje**
- 16 kwietnia II Niedziela Wielkanocna czyli Miłosierdzia Bożego - **38. Jezus wstępuje do nieba**
- 23 kwietnia III Niedziela Wielkanocna - **27. Wdowa, która oddała wszystko**
- 30 kwietnia IV Niedziela Wielkanocna - **19. Przypowieść o siewcy**
- 7 maja V Niedziela Wielkanocna - **20. Przypowieść o zaginionej owcy**
- 14 maja VI Niedziela Wielkanocna - **21. Przypowieść o Synu Marnotrawnym**
- 21 maja Wniebowstąpienie Pańskie - **22. Panny roztropne i głupie**
- 28 maja Niedziela Zesłania Ducha Świętego - **23. Przypowieść o nieprzebaczącym słudze**
- 4 czerwca Najświętszej Trójcy - **24. Przypowieść o talentach**
- 11 czerwca X Niedziela Zwykła - **28. Przypowieść o dobrym Samarytaninie**
- 18 czerwca XI Niedziela Zwykła - **29. Przypowieść o faryzeuszu i celniku**

Wersja indywidualna

Przedstawiona wizja zakłada grupowe, wspólnotowe przeżywanie katechezy biblijnej.

Zapewne będą też indywidualne przypadki rodzin, które wchodząc w posiadanie „Dobrej Nowiny dla dzieci” będą chcieli książkę lepiej wykorzystać.

Na takie potrzeby proponujemy wydanie zeszytu ćwiczeń, gdzie wszystkie kartki – zadania będą zebrane razem. Broszura liczyć będzie 48 stron.

Perspektywa wieloletnia

Po pierwszym roku katechezy biblijnej powinien przyjść drugi. Wstępne plany są takie, że podręcznikiem stanie się Ewangelia św. Marka. Będzie specjalnie przygotowana.

Wykorzystamy jeden z istniejących, współczesnych przekładów Pisma Świętego. Jednak zupełnie na nowo opracujemy przypisy. Chodzi tu o dwie kwestie. Pierwsza to taka, że przypisów dla dziecka w ogóle nie powinno być. Dziecko nie jest zdolne, by czytając zatrzymać się, zejść na dół do przypisu, zapoznać się z przypisem, wrócić do urwanego tekstu i wszystko poukładać.

W miejsce przypisów, do każdej biblijnej perykopy należy przygotować wstępy zawierające potrzebne wyjaśnienia, tak by czytamy potem tekst był jasny.

Druga kwestia to fakt, że przypisy czy też wstępy, pisane są zazwyczaj dla dorosłego odbiorcy. Przez to zdarzyć się może, że wyjaśniać dziecku będziemy sprawy, do który ono pytań nie ma, oraz pominiemy odpowiedzi na pytania, które dziecko stawia, które może dla dorosłego są oczywiste, ale nie muszą być oczywiste dla dziecka.

W praktyce takie przygotowanie polega na tym, że chętnym dzieciom z klas IV, V, VI proponuję przeczytanie Ewangelii Marka i zapisanie wszystkich swoich pytań związanych z tym przeczytaniem.

Autorzy pytań dostaną egzemplarze Ewangelii przygotowane dzięki ich pracy. W tę akcję możemy się włączyć jeśli mamy uczniów, dzieci, wnuki w tym wieku.

W podobny sposób podejmiemy potem do wszystkich ewangelii, które staną się podręcznikiem do trzeciego roku formacji.

Jeśli formacja miałaby ciąg dalszy, oparta będzie już na „regularnych” wydaniach Pisma Świętego.

Aneksy

Aneks 1

„Dobra Nowina dla dzieci” fragmenty s. 3 - 17

Aneks 2

Przykładowe karty pracy i okładka skoroszytu

Aneks 3

Szkicowa mapka z okładki (wersja bardzo robocza)

Aneks 1

„Dobra Nowina dla dzieci”

fragmenty s.3 - 17

Wstęp

To, o czym opowiada ta książka, wydarzyło się bardzo dawno. Należałoby zacząć tę opowieść od słów: „dawno, dawno temu”, ale tak zwykle zaczyna się opowiadać bajki. Historia przedstawiona w tej książce jednak bajką nie jest. Bajka to ciekawe, mądre opowiadanie, ale jego treść, bohaterowie, są wymyślane. To, co chcę Ci opowiedzieć jest **PRAWDĄ**, prawdą o **Jezusie Chrystusie**.

Tę prawdę o Jezusie odnajdujemy w Biblii, w Piśmie Świętym. Przede wszystkim w czterech Ewangeliach, które w Piśmie Świętym się znajdują.

Książka, którą trzymasz w ręku, zawiera wybrane **fragmenty Ewangelii**, tak byś samodzielnie mógł przeczytać o najważniejszych czynach Jezusa Chrystusa oraz o Jego nauczaniu.

Wszystko po to, byś Jezusa Chrystusa poznał i pokochał.

W tej książce spotkasz trzy rodzaje tekstów:

1. Najważniejszy to ten na białym tle – to tekst Pisma Świętego, Biblii. O takim tekście mówimy Słowo Boże i wierzymy, że jest natchnione przez Boga.
2. Każdy fragment Bożego Słowa poprzedzony został wstępem. To nie jest tekst natchniony. Napisałem go, by ułatwić Ci zrozumienie Bożego Słowa.
3. Znajdziesz jeszcze teksty, także mojego autorstwa, które dostarczą ci więcej informacji o samym Piśmie Świętym oraz czasach, w których żył Pan Jezus.

W książce znajdziesz też wiele ilustracji. W czasach Jezusa nie było fotografii ani filmu. Nie wiemy, jak wyglądał Jezus, możemy sobie to tylko wyobrażać. Zamieszczone ilustracje niech poruszą Twoją wyobraźnię.

I życzę Ci spotkania z Bogiem, bo gdy z wiarą czytamy słowa Pisma Świętego, natchnione przez Boga, to ufamy, że przychodzi do nas sam Bóg, by nas natchnąć i dać zrozumienie Bożej Prawdy.

ks. Zbigniew Paweł Maciejewski

Zwiastowanie

Zwiastowanie to inaczej przekazywanie ważnej wiadomości. W Biblii Bóg, przez anioła, przekazuje (zwiastuje) Maryi wiadomość, że stanie się ona Matką Jezusa.

Cała historia Jezusa zaczyna się w małym miasteczku o nazwie Nazaret, położonym w Galilei. Znajdź Galileę i Nazaret na mapie (strona 7.). Znajdź też (strona 13.), tę część cesarstwa rzymskiego, gdzie leżała Palestyna, do której należała Galilea.

Często wyobrażamy sobie anioła jako młodzieńca ubranego na białło, ze skrzydłami. Pamiętaj jednak, że słowo „anioł” oznacza posłańca od Boga – istotę duchową, niewidzialną. Czasem anioł może się pokazać człowiekowi, wtedy musi przybrać jakąś postać, ale tu nie wiemy jak to dokładnie było. Anioł ma przekazać Maryi wiadomość Boga, że urodzi światu Zbawiciela, że nazwie Go imieniem Jezus.

Możesz w Biblii spotkać słowa, które mogą być dla ciebie nieznane lub trudne. Dawniej, w języku polskim, używano słowa „niewiasta” na określenie kobiety. Do dzisiaj mówimy w modlitwie: „Błogosławionaś Ty między niewiastami”. Spora część tej modlitwy, to właśnie słowa, które znajdziesz w tym biblijnym fragmencie. Słowo „zdrowaś” znaczy „bądź pozdrowiona”.

„Dom Dawida” oznacza ród, rodzinę Dawida, wszystkich, których przodkiem był król Dawid, żyjący i panujący około tysiąc lat przed Chrystusem. Według zapowiedzi Starego Testamentu oczekiwany Mesjasz miał być właśnie z rodu (domu) Dawida. Wiesz zapewne, że „tron” to miejsce, gdzie zasiada król. Tu jednak chodzi nie o krzesło, ale o królewską władzę, którą tron symbolizuje.

Izrael to obecnie państwo żydowskie położone na terenach starożytnej Palestyny. Izraelem określali się i określają Żydzi, od imienia jednego z ich przodków – Jakuba, któremu Bóg zmienił imię na Izrael.

Ewangelia według św. Łukasza (Łk 1,26-38)

1²⁶ Pan Bóg posłał anioła Gabriela do miasta Nazaret w Galilei. ²⁷ Posłał go do dziewczyny, zaręczonej z Józefem. Józef był z domu Dawida. Dziewczyna zaś ta miała na imię Maryja.

²⁸ Anioł wszedł i powiedział do Maryi: „Bądź pozdrowiona, łaski pełna! Pan Bóg jest z Tobą. Błogosławiona jesteś między niewiastami!” ²⁹ Maryja mocno zmieszana i zaniepokojona zastanawiała się, co mają oznaczać te słowa.

³⁰ Wtedy anioł powiedział jej: „Nie bój się Maryjo, Bóg cię wybrał i pragnie obdarować cię wielkim szczęściem. ³¹ Będziesz miała dziecko i urodzisz Syna, któremu dasz na imię Jezus. ³² W przyszłości będzie On kimś wielkim i będzie nazywany Synem Najwyższego. Pan Bóg da mu tron jego ojca Dawida. ³³ Będzie On królem nad domem Jakuba. Jego panowanie będzie wieczne”.

³⁴ Maryja zapytała anioła: „Jak to się stanie? Przecież nie żyję jeszcze z Józefem jak mąż i żona.” ³⁵ Anioł zapewnił Maryję: „Duch Święty zstąpi na ciebie i ogarnie cię moc Najwyższego Boga. To On, Bóg, sprawi, że będziesz miała dziecko i urodzisz Syna Bożego”.

³⁶ Anioł opowiedział także Maryi o jej krewnej Elżbiecie. Elżbieta nigdy nie mogła mieć dzieci. Była zbyt starą kobietą, by móc urodzić dziecko. Okazało się jednak, że zostanie matką, będąc już od sześciu miesięcy w stanie błogosławionym.

³⁷ Anioł zapewnił Maryję, że u Boga wszystko jest możliwe.

³⁸ Maryja na koniec rozmowy z aniołem powiedziała: „Oto ja służebnica Pana, niech mi się stanie, według słowa twego”. Wtedy anioł od niej odszedł.

Legenda: Teren Cesarstwa Rzymskiego
 Judea ; Galilea

Narodzenie

Gdy rodził się Jezus, cesarstwem rzymskim, które panowało także nad małą Palestyną, rządził cesarz August. Betlejem to małe miasteczko w Judei, niedaleko Jerozolimy. Znajdź je na mapie (strona 7.). Z tej miejscowości pochodził król Dawid, dlatego Betlejem nazywamy miastem Dawida. O narodzinach dziecka, możemy powiedzieć poród. Jednak pięknie brzmi: „czas rozwiązania”.

Na pamiątkę narodzin Jezusa obchodzimy Boże Narodzenie. W tym czasie, zgodnie ze starym zwyczajem, budowany jest w kościołach żłóbek, gdzie ustawiamy figurki Maryi, Józefa, a Dzieciątko Jezus kładziemy na sianie, w żłobie. Żłób służył do karmienia zwierząt, wkładano tam siano. Posłużył on Maryi i Józefowi za łóżeczko dla małego Jezusa.

Ewangelia według św. Łukasza (Łk 2,1-7)

2¹ Pewnego razu Cesarz August wydał rozkaz, żeby policzyć i spisać wszystkich mieszkańców swojego państwa. ² Wcześniejszego spisu dokonał Kwiryniusz, który rządził wtedy w Syrii.

³ Wszyscy ludzie przychodzili do rodzinnych miejscowości, by tam się zapisać.

⁴ Poszedł też Józef, z Galilei, z Nazaretu. Poszedł on do Judei, do Betlejem, do miasta Dawida. Józef bowiem pochodził z domu i rodu Dawida.

⁵ W tym mieście miał się zapisać razem ze swoją niedawno poślubioną żoną Maryją, która spodziewała się dziecka. ⁶ Podczas ich pobytu w Betlejem nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. ⁷ Maryja urodziła swojego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie. Stało się tak, bo nie było dla nich żadnego miejsca, gdzie mogli się zatrzymać.

Wizyta pasterzy

Gdy Jezus się urodził, Jego pierwszymi gośćmi byli pasterze.

W Palestynie wielu ludzi trudniło się uprawą roli. Nie wszystkie jednak tereny nadawały się pod uprawę. Służyły one wtedy często do wypasania owiec. Stado należało strzec dzień i noc.

Takim właśnie pasterzom anioł (Boży posłaniec) przekazał wiadomość o narodzinach Jezusa w Betlejem. Potem pojawia się już cała armia aniołów. W uroczyste dni, często w niedzielę, śpiewamy w naszych kościołach hymn „Chwała na wysokości Bogu”. Zauważ, że jego początek został „ściągnięty” od pieśni aniołów śpiewanej przy Bożym Narodzeniu.

Gdy w przedszkolu lub szkole dzieci robią przedstawienie jasełek, nie może w nim zabraknąć pasterzy i aniołów.

Ewangelia według św. Łukasza (Łk 2,8-20)

2⁸ W pobliżu tego miejsca [gdzie urodził się Jezus], nocowali na polu pasterze, którzy czuwali przy swoim stadzie owiec. ⁹ Nagle pojawił się obok nich anioł i otoczył ich światłością Boga. Pasterze bardzo się tego wystraszyli. ¹⁰ Anioł ich uspokoił i powiedział tak: „Nie bójcie się, mam dla was wiadomość, o wielkiej radości, z której będą mogli czerpać wszyscy ludzie na ziemi. ¹¹ Oto dzisiaj w Betlejem – w mieście Dawida, przyszedł na świat Zbawiciel, którym jest Chrystus Pan. ¹² To będzie dla was znak – odnajdziecie w żłobie niemowlę owinięte w pieluszki”.

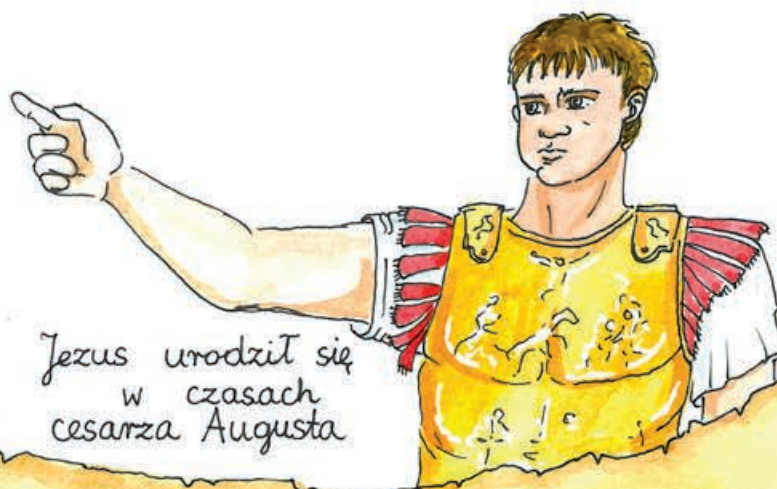
¹³ Nagle po tych słowach do anioła dołączyła armia Boża z nieba, która wielbiła Boga śpiewem: ¹⁴ „Chwała na wysokości Bogu a na ziemi pokój ludziom dobrej woli”. ¹⁵ Po tej pieśni aniołowie wrócili do nieba, a pasterze postanowili pójść

do Betlejem i zobaczyć, co tam się stało, co Pan Bóg dał im poznać. ¹⁶ Poszli prędko i znaleźli Maryję z Józefem i z niemowlęciem.

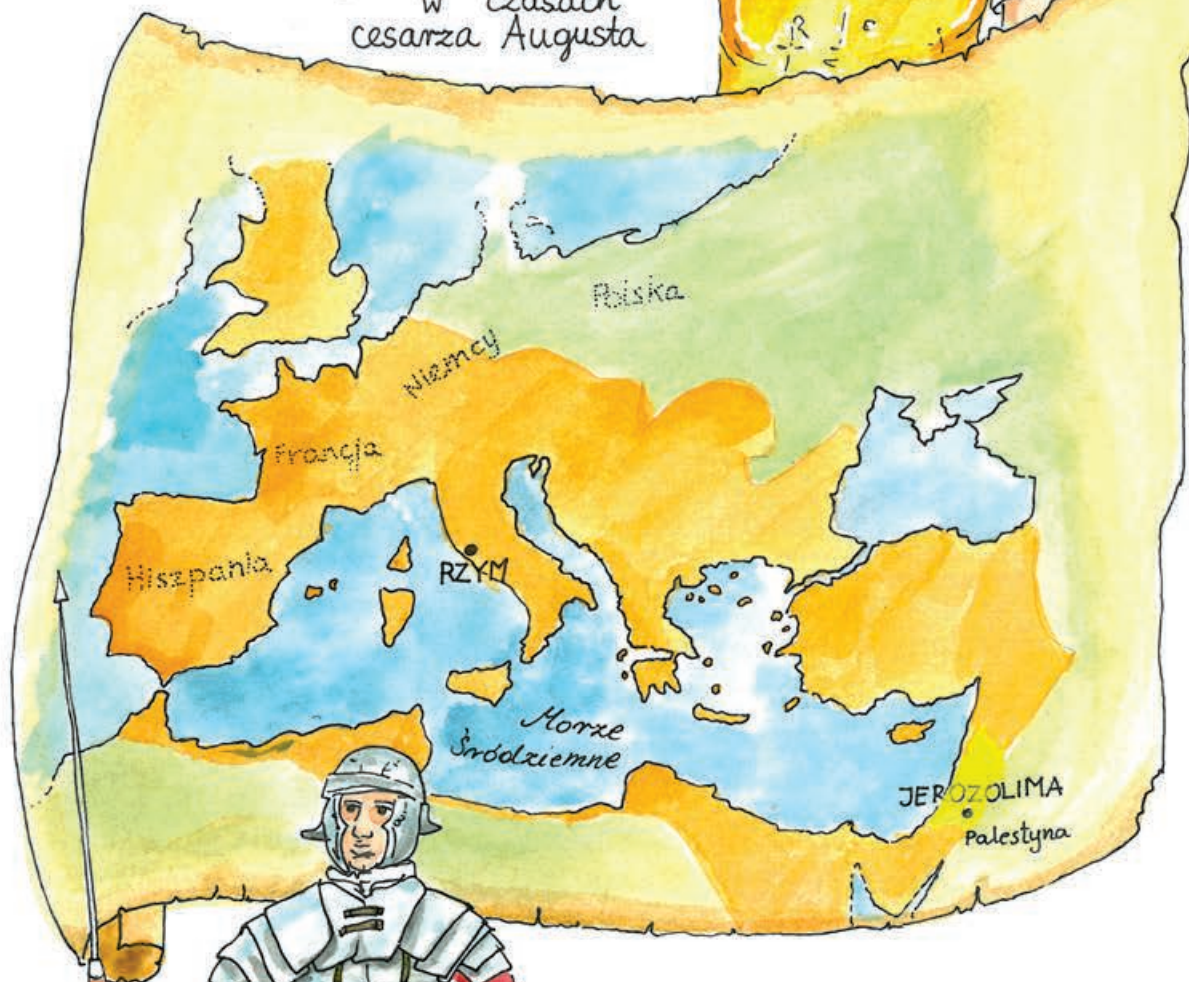
¹⁷ Niemowlę leżało w żłobie. Gdy to zobaczyli, przekazali wszystko, czego dowiedzieli się o tym dziecku. ¹⁸ Wszyscy, którzy usłyszeli tę wiadomość od pasterzy, byli bardzo zdziwieni. ¹⁹ A Maryja uważnie słuchała i zapamiętywała w sercu swoim każde słowo.

²⁰ W drodze powrotnej pasterze modlili się i dziękowali Bogu za wszystko, co usłyszeli od anioła, a potem zobaczyli w Betlejem.

Jezus urodził się
w czasach
cesarza Augusta

rzymski
żołnierz

Legenda:

 Cesarstwo Rzymskie

Francja na mapę Cesarstwa Rzymskiego
naniesiono nazwy kilku
współczesnych państw,
w tym Polski.
W czasach Cesarstwa
żadne z tych państw
jeszcze nie istniało.

Pokłon mędrców

Po pasterzach małego Jezusa odwiedzają mędrcy ze Wschodu.

Tylko dwóch ewangelistów opisuje narodziny Jezusa – Łukasz i Mateusz. Każdy trochę inaczej. Jeden opisuje to, co pominął drugi. Drugi podaje szczegóły, których nie znajdziemy u pierwszego. W ten sposób się uzupełniają. O mędrkach pisze tylko Mateusz.

Herod panował w Palestynie. Był królem, ale nie takim całkowicie niezależnym. Musiał uznawać nad sobą władzę cesarstwa rzymskiego.

O kraju, z którego przybyli mędrcy, nie wiemy nic, oprócz tego, że leżał na wschodzie. Może to była Arabia? Może Mezopotamia? Może Indie? Mędrcy obserwujący niebo odczytali coś tak niezwykłego, że zdecydowali się na daleką podróż.

Mówimy czasem o trzech mędrkach, nazywamy ich królami. Zauważ jednak, że Pismo Święte nie mówi, ilu ich było. Liczba trzy wzięła się zapewne z tego, że trojaki były ich dary – złoto, kadzidło oraz mirra. Kadzidło to proszek, który wrzucano na żarzące się węgle i powstawał z tego pachnący dym. Mirra to drogocenny kosmetyk i lekarstwo.

Arcykapłani i uczeni znali dobrze księgi Starego Testamentu. Były w nich zapowiedzi, że oczekiwany Mesjasz (czytaj na stronie 77.) urodzi się w Betlejem, w mieście, z którego pochodził król Dawid.

Ewangelia według św. Mateusza (Mt 2,1-12)

2 ¹ Jezus narodził się w Betlejem, w Judei, w dniach panowania króla Heroda. Wtedy to, ze Wschodu przybyli do Jerozolimy uczeni mędrcy. ² Pytali oni: „Gdzie jest narodził się król Żydów? Zobaczyliśmy bowiem Jego gwiazdę na wschodzie. Przybyliśmy za nią, by z głęboką czcią Mu się pokłonić.”

³ Gdy usłyszał o tym król Herod, bardzo się przestraszył. Przestraszyła się też cała Jerozolima. ⁴ I zebrał Herod wszystkich arcykapłanów i uczonych wśród ludu. Dowiadywał się od nich, gdzie ma się narodzić Chrystus.

⁵ Powiedzieli mu: „W Betlejem, w Judei. Tak bowiem zostało napisane przez proroka: ⁶ A ty, Betlejem, ziemio Judy, wcale nie jesteś mniejsze od stolicy kraju. Z ciebie bowiem wyjdzie władca i przewodnik, który paść będzie mój lud, Izraela.” ⁷ Wtedy Herod w tajemnicy wezwał mędrców. Dowiedział się od nich o czasie ukazania się gwiazdy. ⁸ I posłał ich do Betlejem, mówiąc: Gdy wyruszyście, wypytajcie dokładnie o dziecko. A kiedy je znajdziecie, oznajmijcie mi to, abym i ja mógł przyjść i z głęboką czcią się pokłonić.

⁹ Oni, wysłuchawszy króla, wyruszyli dalej. A gwiazda, którą zobaczyli na wschodzie, poprowadziła ich, aż przybyła i zatrzymała się w górze, nad miejscem, gdzie było dziecko. ¹⁰ Gdy zobaczyli gwiazdę, bardzo się ucieszyli. ¹¹ Kiedy weszli do domu, zobaczyli Dziecko z Maryją, Jego matką i upadli na kolana, i z czcią się pokłonili do samej ziemi. Otworzywszy swoje skarby, ofiarowali Mu dary: Złoto, kadzidło i mirrę.

¹² Otrzymawszy we śnie nakaz od Boga, nie wrócili do Heroda, ale inną drogą podążyli do swojego kraju.

Biblia, Pismo Święte, Ewangelie

Uważam, że Biblia jest najmądrzejszą książką świata. Inne określenie Biblii, którym się posługujemy to Pismo Święte.

Biblia, Pismo Święte, to cała biblioteka – 73 księgi tworzące Stary Testament i Nowy Testament. Ewangelie to cztery księgi Nowego Testamentu.

Najprościej jest powiedzieć, że księgi Starego Testamentu opisują dzieje przed przyjściem na świat Jezusa Chrystusa. Księgi Nowego Testamentu przedstawiają historię Jezusa Chrystusa i początek dziejów założonego przez niego Kościoła. Do tego Kościoła, zapewne należysz i Ty. Możesz zatem czytać w Piśmie Świętym o swoich początkach.

Biblia, wszystkie Księgi Starego i Nowego Testamentu, są święte i uczą nas nieomylnie prawdy o Bogu, o naszym zbawieniu i o nas samych.

Nie jest jednak tak, że księgi te spadły z nieba. Nie! Tworzyli je różni ludzie na przestrzeni wielu wieków. Jednak każdy z nich, pisząc tak jak umiał, pisał je pod natchnieniem Ducha Świętego – to bardzo ważne. Owo natchnienie, to była specjalna pomoc Boga, by w danej księdze znalazło się to, co trzeba i nie było żadnego błędu.

Zatem Biblia, każda z ksiąg, ma dwóch autorów – człowieka, który zapisywał słowa i ważniejszego autora – Boga, od którego pochodziło natchnienie i prawda. To, co Bóg chciał nam przekazać w Biblii, wszystkie prawdy, które możemy tam poznać, nazywamy Objawieniem.

Sercem Biblii są Ewangelie. Ewangelia to słowo, które wzięto się z języka greckiego i oznacza „dobrą nowinę”. Ewangelie są cztery, ale wszystkie mówią o jednym, o Jezusie Chrystusie. Mamy Ewangelię według świętego Mateusza, według świętego Marka, według świętego Łukasza i według świętego Jana.

Więcej o Ewangeliach przeczytasz na stronie 81. i 85.

Aneks 2

Przykładowe karty pracy (wersja robocza)

Czytamy Dobłą Nowinę

10. CUD W KANIE GALILEJSKIEJ

Jezus w Kanie Galilejskiej dokonał pierwszego swojego cudu. W czasie wesela, na które był zaproszony razem ze swoimi uczniami i Maryją, swoją matką, dokonał przemiany wody w wino.

Wykonaj zadania!

1. Przeczytaj z Dobrej Nowiny dla dzieci uważnie fragment ze strony 36–37.
2. Dowiedz się co to są „sigla” – na stronie 59.
3. Dokończ sigla fragmentu, który przeczytałeś J 2,1–.....
4. Odpowiedz pisemnie na pytania:
 - Gdzie odbywało się wesele?
 - Czego zabrakło na tym weselu?
 - Ile było naczyń?
 - Z czego były zrobione?
5. Podkreśl na czerwono wszystkie słowa Jezusa.
6. Podkreśl na zielono wszystkie słowa Maryi.
7. Podkreśl na niebiesko ostatnie zdanie z wersetu 11.
8. Rozszyfruj ukryte zdanie. Zaczynij od wielkiej litery w środku tabeli i rozwijaj spiralę. Narysuj na tabeli prawidłowy przebieg spirali.

t	s	y	z	e
k	ó	r	s	i
o	b	Z	w	w
c	c	i	e	o
o	w	a	m	p

9. Przepisz rozszyfrowane zdanie i naucz się go na pamięć:
.....
10. Na drugiej stronie okładki masz naszkicowaną mapę, pozbawioną szczegółów. Postaw na niej punkt oznaczający Kanę Galilejską i podpisz go. Pomóż sobie mapą, którą znajdziesz w książce „Dobra Nowina dla dzieci” na stronie 7.

Zastanów się!

Maryja poprosiła Jezusa, by zaradził potrzebom nowożeńców.
A ty, o co chciałbyś prosić Jezusa dla innych?

II. JEZUS UZDRAWIA NIEWIDOMEGO ŻEBRAKA

Nawet w wielkim tłumie Jezus potrafi usłyszeć i zobaczyć potrzebującego człowieka. Jezus uzdrawia niewidomego w Jerychu.

Wykonaj zadania!

1. Przeczytaj uważnie fragment ze strony 41.
2. Dokończ sigla fragmentu Łk 18,35-.....
3. Odpowiedz na pytania:
 - Dokąd i z kim szedł Jezus?
 - Jak żebrak nazywał Jezusa?
 - O co żebrak prosił Jezusa?
 - Co uratowało żebraka?
4. Podkreśl na czerwono wszystkie słowa Jezusa.
5. Podkreśl na zielono wszystkie słowa niewidomego.
6. Przepisz słowa, którymi żebrak zwrócił się do Jezusa (w. 38)
.....
7. Naucz się ich na pamięć.
8. Do obrazka poniżej przyłóż małe lusterko i w lusterku odczytaj słowa.

ADAM I EWA

Zapisz te słowa:

.....

9. Na okładce masz naszkicowaną mapę. Powinna tam już być zaznaczona Kana Galilejska. Postaw kolejny punkt oznaczający Jerycho i podpisz go. Pomóż sobie mapą, którą znajdziesz w „Dobrej Nowinie dla dzieci” na stronie 7.

Zastanów się!

W jakich słowach, w jaki sposób, mógłbyś podziękować Bogu za to, że możesz oglądać świat i czytać książki?

Aneks 3

**Szkicowa mapka z okładki
(wersja bardzo robocza)**

